

prohlídka dle trestního řádu¹ ve světle rozhodování Ústavního soudu

Zdeněk KREJČÍ²

Přihlédneme-li k názorům obecných soudů tak vidíme, jak náročnou se stává činnost na úseku trestního řízení. Přihlédneme-li k rozhodování Ústavního soudu pak vidíme, jak vysoké nároky jsou kladeny na dodržování procesních podmínek u jednotlivých procesních úkonů, nevyjímaje domovní, osobní prohlídku, prohlídku nebytových prostor a pozemků ve smyslu ustanovení § 82 a.n. trestního řádu (dále jen prohlídka).

Zejména domovní svoboda svou povahou a významem spadá mezi základní lidská práva a svobody, neboť spolu se svobodou osobní a dalšími ústavně zaručenými základními právy dotváří osobnostní sféru jedince, což představuje nezbytnou podmínku důstojné existence jedince a rozvoje lidského života vůbec.

Ústavní pořádek ČR připouští průlom do této ochrany a děje se výlučně v zájmu ochrany demokratické společnosti, v zájmu ústavně zaručených základních práv a svobod jiných. Přípustnost domovní prohlídky je "třeba chápat jako výjimku, která nadto vyžaduje restriktivní interpretaci zákonem stanovených podmínek její přípustnosti"³.

Ústavní soud⁴ přinesl požadavek, že při rozhodování o ústavních stížnostech dotýkající se prohlídek, bude klást

1 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, dále jen trestní řád.

2 Pplk. Mgr. Zdeněk Krejčí, Dr., dlouholetý vyšetřovatel závažné násilné trestné činnosti, vedoucí oddělení násilné trestné činnosti, t.č. rada v kanceláři náměstka ředitele pro SKP Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje.

3 Rozhodnutí Ústavního soudu ČR zveřejněné pod sp. zn. I. ÚS 201/01

4 Rozhodnutí Ústavního soudu ČR zveřejněné pod sp. zn. III. ÚS 287/96.

důraz na procesní čistotu úkonu⁵. Z toho se odvozuje nutnost věnovat náležitou pozornost procesní čistotě již od prvopočátku. Dospívá k názoru, že pokud postup orgánů činných v trestním řízení je v rozporu s ústavností státu, tedy vybočující z rámce procesních předpisů, tak ve svém důsledku znehodnocuje i účel trestního řízení⁶, a je to pochybení zvláště výrazné⁷. Z tohoto názoru se odvíjí i to, že soud není povinen kladně rozhodnout o návrhu k provedení domovní prohlídky jenom proto, že je to potřebné a časově nutné. Ba, naopak dovozuje, že pokud soud zjistí, že návrh státního zástupce je neúplný či nedostatečný má uložit povinnost státnímu zástupci odstranit namítané nedostatky. Z dikce rozhodnutí Ústavního soudu⁸ vyplývá, že v návrhu na vydání příkazu musí být zřetelné důvody k prohlídce. Zpřesňují se další požadavky, jak má vypadat příkaz k prohlídce:

1. musí být patrné, který policejní orgán, resp. osoba činná v policejním orgánu má prohlídku provést⁹,
2. musí být přesně určena osoba, u níž se prohlídka koná, tj. osoba proti níž směřuje úkon),
3. musí být proveden předchozí výslech osoby ve smyslu § 84 trestního řádu.

Oprávněná osoba

5 Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn.II. ÚS 291/2000 - prokázat vinu obviněného je možné pouze na základě nepochybně zjištěných skutečností a za použití procesních prostředků, které trestní řád umožňuje. Důkaz získaný nezákonným donucením je absolutně neúčinný a v trestním řízení jej nelze použít. Pokud obecné soudy založily výrok o vině stěžovatele na výpovědi spoluobžalovaného učiněné v přípravném řízení a zhodnotily ji jako věrohodnou, aniž by se zabývaly skutečnostmi, které zpochybňují zákonnost postupu orgánů činných v přípravném řízení v souvislosti s pořízením tohoto klíčového důkazu, odepřely tím stěžovateli právo na soudní ochranu dle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

6 viz. § 1 odst. 1 trestního řádu)

7 čl. 95 odst. 1, al. 1 Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, dále jen Ústava.

8 Viz odkaz 3

9 Tato podmínka je v mnohých příkazech formulována jinak, např. někde soudce požaduje přesný seznam osob zařazených v policejním orgánu, v jiných případech se v příkaze objeví jen jedno jméno vedoucího představitele policejního orgánu, který řídí průběh úkonu.

Jde-li o otázku přesného vymezení oprávněné osoby k vykonání prohlídky, je třeba vycházet z toho, že je jí určuje osoba činná v policejním orgánu, která vede trestní řízení a je takto označena již v podnětu k provedení prohlídky. Tímto postavením přebírá na sebe odpovědnost, aby řádně vyhodnotila taktické aspekty prohlídky, učinila rozhodnutí o nutném počtu osob k vlastnímu výkonu, a to s ohledem na charakter objektu, na počet osob v objektu se zdržujících, na charakteristiku osob, na nutnost dokumentace, jakož i na stupeň nebezpečnosti úkonu. V takovém případě hrozí, že počet pracovníků policejního orgánu dosáhne i desítek osob.

Z tohoto pohledu je správnější, aby byla stanovena jedna konkrétní osoba činná v policejním orgánu, která by byla odpovědná za zákonnost provedení prohlídky, včetně oprávněnosti rozhodnout o vstupu dalších osob do prostoru výkonu prohlídky.

Oprávněnou osobou k výkonu prohlídky je osoba, která je přibrána k úkonu. Počet oprávněných osob je dán úkolem splnit cíl prohlídky, tj. nalezení věci nebo osoby. Vedlejším úkolem je splnění úkolu, aby věci byly vyhledány, zadokumentovány, označeny a odvezeny do jiného objektu, popř. byla zajištěna bezpečnost všech osob.

V případě, že úkonu se zúčastní státní zástupce, tak se na něho přenáší odpovědnost za zákonnost provedení prohlídky. Je jeho povinností neprodleně zakročit pokud by úkon nebyl prováděn v duchu zásad trestního řízení a konkrétních ustanovení trestního řádu.

Požadavky na obsah příkazu k prohlídce

Příkaz k prohlídce musí být doručen tomu uživateli dotčených prostor a pozemků, jež mají být podle příkazu prohlédnuty, a

proto je nanejvýš důležité, aby byl maximálně správně a věrohodně označen¹⁰.

Z právního hlediska je důležitá kvalita výrokové části příkazu k prohlídce, zejména proto, že nese v sobě vlastní právní závaznost¹¹. Tím je jasně vymezeno, že v ní musí být stanoveny bližší podmínky pro provedení domovní prohlídky. Samotná závaznost umožňuje v příkazu stanovit omezující podmínky, i časové, pro její provedení¹². To má podstatný vliv na praktickou stránku provádění tohoto procesního úkonu. V některých případech jsou stanoveny lhůty pro provedení úkonu, ať již v přesně vymezeném časovém úseku, anebo uplynutí určitého počtu hodin, či dní.

V policejní praxi se již často objevuje časové vymezení lhůty k provedení prohlídky, zejména v příkazech soudu. I když tato povinnost nikde není stanovena, je třeba vycházet z úvahy, že soud, popř. státní zástupce rozhoduje o důvodech k provedení prohlídky na základě jemu známých konkrétních skutečností, které jsou ověřené vlastním šetřením policie, či provedenými procesními úkony, jen k datu podaného podnětu, apod. Lze tak připustit, že pokud by nebyla stanovena lhůta, tak by mohlo docházet k zneužívání zákona ve smyslu toho, že prohlídka by byla prováděna až by se to z jakýchkoli důvodů hodilo. Hrozilo by nebezpečí, že si příslušný orgán během plynutí doby situaci upraví podle svých potřeb, či i jako možný nátlak. Proto jsem zastáncem názoru, že lhůta musí být v příkaze k prohlídce stanovena.

¹⁰ Rozhodnutí Ústavního soud sp. zn. I. ÚS 201/01.

¹¹ Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 486/98 - rozhodující a zavazující částí rozhodnutí (opatření) je vždy jen jeho výroková část, z níž se ty které rozhodné okolnosti (závěry) podávají; formální nesprávnost, které se jak státní zástupce, tak obecný soud ve stěžovatelově věci dopustili, je přirozeně nežádoucí, a podle názoru Ústavního soudu by nemělo k podobným vadám docházet, navzdory tomu však tato nesprávnost sama o sobě neústavnost ústavní stížností napadeného rozhodnutí pro svou nepatrnost založit nemůže, a to již proto, že k pochybnostem, vůči komu byl příkaz k domovní prohlídce vydán, nedošlo.

Podstatnou okolností je však skutečnost, že omezující podmínka musí být stanovena právě a jen ve výrokové části příkazu k prohlídce. Pokud tomu tak není, tak omezující podmínka není pro orgán činný v trestním řízení závazná, a tudíž nepřináší případné možnosti k napadení provedení prohlídky námitkou nezákonnosti.

Přesto je nutno se zmínit i o tom, že každá prohlídka je náročná z hlediska vyhodnocení informací z dosavadního trestního řízení, a musí se vždy přihlídnout i k zásadám kriminalistické taktiky a metodiky.

Omezující podmínky pro provedení prohlídky musí být soudem stanovovány podle konkrétní situace ve věci, v níž se vede trestní řízení. Pro policejní orgán to značí, jak správně vyhodnotí dosud získané relevantní informace, jak je posoudí z hlediska zákonnosti a věrohodnosti, a zejména zda dokáže správně odhadnout okamžik, zda jsou splněny zákonné podmínky pro nařízení prohlídky, a zda musí dojít k provedení prohlídky, či lze splnění cíle dosáhnout jiným postupem¹³. To je mnohdy velice náročné a vyžaduje to již zkušenost.

Neodkladnost provedení prohlídky

S tím souvisí otázka neodkladnosti provedení prohlídky¹⁴, která je vázána na skutkové okolnosti, kdy ještě není jasně vymezen skutek ani stanoven okruh podezřelých osob. Za této situace musí policejní orgán uvést dostatek přesvědčivých argumentů pro to, aby bylo možno přezkoumatelným způsobem zdůvodnit, proč provedení tohoto procesního úkonu nebylo možno odložit na pozdější dobu, tj. na pozdější stádium trestního

12 Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 768/2000.

13 § 78 a.n. trestního řádu

14 Neodkladností se rozumí ve smyslu § 164 trestního řádu.

řízení. Tyto důvody musí být uvedeny již v podnětu k podání návrhu státnímu zástupci na vydání příkazu k prohlídce příslušným soudem. Soud sám tyto důvody přezkoumá a musí je uvést ve svém příkazu. Důvody pro neodkladnost provedení prohlídky mají vliv na posouzení, zda věc nesnese odkladu.

Podle zákona přípustný průlom do takto ústavně zaručeného práva nelze vykládat extenzivním způsobem. Jestliže trestní řád určuje podmínky, za nichž je přípustné ústavně zaručené právo na nedotknutelnost obydlí prolomit výkonem, a přiřazuje k nim povinnost orgánů činných v trestním řízení před výkonem provést předchozí výsledky toho, jehož se domovní prohlídka týká, a k tomu navazující další okolnosti¹⁵, jde o zákonné, ale i o ústavní limity, které nelze překročit.

Je ovšem základní otázkou, zda v době, kdy je podáván podnět k návrhu na vydání příkazu k domovní prohlídce státnímu zástupci, již nejsou splněny podmínky k zahájení trestního stíhání ve smyslu § 160 odst. 1 trestního řádu. Jinak řečeno, zda v okamžiku rozhodování o nařízení prohlídky jsou vůbec podmínky k provedení tohoto úkonu jako neodkladného. Jestliže tedy z procesních pravidel vyplývají určité kvalifikační podmínky pro to, aby byla určitá fáze trestního řízení skončena a započata jiná, pak jde o zneužití státní moci¹⁶.

Další podmínkou pro provedení prohlídky je, že k prohlídce musí dojít zásadně jen tehdy, pokud osoba, u níž se koná prohlídka, popř. se jí i týká, přes předchozí poučení, nesouhlasí s vydáním věcí důležitých pro trestní řízení. Proto nikdy nelze uplatňovat státní moc v případech, pokud lze téhož účelu dosáhnout bez donucení, jde tedy o zásadu subsidiarity.

¹⁵ § 84 a § 85 tr. ř.

¹⁶ Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. II ÚS 474/07.

Pro praxi je spíše odpovídající odlišné stanovisko soudce Ústavního soudu Jana Musila¹⁷, který uvádí, že rozhodující otázkou vždy musí být, zda jsou splněny věcné důvody k provedení úkonu jako neodkladného. Je to dáno tím, že pachatelé, zejména sériové trestné činnosti, se často domlouvají, mají předchozí kriminální zkušenost z jejího páchání a vyšetřování, a v takovém případě hraje významnou roli tzv. překvapivost prvního zásahu. Proto u obdobných případů je nutno ponechat policejním orgánům prostor pro uplatnění kriminalisticko-taktických postupů, včetně provádění neodkladných úkonů. Avšak nároky na preciznost a detailnost slovního zdůvodnění nemohou být přílišné. Posouzení neodkladnosti je mimořádně silně ovlivněno různými situačními okolnostmi případu a informace o důvodech neodkladnosti není často a ani nemůže být vyčerpávajícím způsobem obsažena jen v důkazním materiálu, ale vyplývají i z dalších materiálů, např. policejních evidencí, výsledku operativně pátrací činnosti, apod.

Omezení osobní svobody a prohlídka

Zajímavým právním názorem je rozhodnutí Ústavního soudu¹⁸, který podává výklad, že pokud osoba, u níž je prováděna prohlídka, je zadržena, tak se doba domovní prohlídky nezapočítává do doby omezení osobní svobody této osoby dle čl. 8 odst. 3 Listiny,¹⁹ neboť prohlídka je úkon trestního řízení a osoba u níž má být provedena, je povinna ji strpět. Je třeba však upozornit na skutečnost, že obecné soudy mohou mít jiný názor, a praxi tak bylo i rozhodnuto. Vůbec není zřejmé, jaká by byla situace, kdyby se tohoto právního názoru začaly držet policejní orgány.

¹⁷ Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 183/03

¹⁸ Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 219/97.

¹⁹ Usnesení předsednictva České národní rady č 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů, dále jen Listina.

Objekt prohlídky

Rozhodnutí Ústavního soudu České republiky²⁰ stanovilo povinnost přesného a jasného vymezení prostorové působnosti příkazu k prohlídce vydaného zákonným postupem. Nepostačuje jen vymezení např. sídla organizace, ale v příkazu musí být uvedeny i další ověřené skutečnosti týkající se vlastnických nebo užívatelských práv k objektu, který by byl dotčen prohlídkou²¹. Při provádění prohlídky pak nelze vycházet jen z vnějšího označení objektu.

Rozhodnutí Ústavního soudu přináší náhled na některé další otázky dotýkající se prohlídky. Je zde uvažováno o tom, kdo je osobou, u níž se domovní prohlídka koná. Jde o osobu vůči níž směřuje příkaz soudu. Proto je důležité, aby taková osoba byla řádně označena a policejní orgán si uvědomil veškerá procesní práva a povinnosti s tím spojená.

²⁰ Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 201/01

²¹ Viz například ústavní stížnost u Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 201/01 - v daném případě spočívá podstata námitek stěžovatele v tom, že předmětný příkaz k prohlídce jiných prostor byl určen k prohlídce prostor jiné právnické osoby (Q.) než stěžovatele. V tomto směru Ústavní soud ze smlouvy o nájmu nebytových prostor ze dne 8. 12. 1998, uzavřené mezi stěžovatelem a pronajimatelem B. P., s.r.o., na dobu od 1. 6. 1999 do 31. 5. 2004, zjistil, že pronajimatel stěžovateli za blíže specifikovaných podmínek pronajal prostory B. P., s.r.o., Betlémské nám./Husova 5 v Praze 1, označené v připojené výkresové dokumentaci. Z výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze (oddíl C, vložka 38919) dále vyplývá, že obchodní firma NU., s.r.o., byla ke dni 17. 4. 1997 vymazána a byla zapsána firma N. C., s.r.o.; ke dni 4. 5. 1999 byla tato firma vymazána a zapsána firma Q. C., s.r.o., přičemž sídlo této firmy bylo v Praze 1, H. 5. V souzené věci je z předchozího souhlasu Vrchního státního zastupitelství v Praze k nařízení prohlídky jiných prostor a pozemků ze dne 30. 1. 2001, č.j. VI VZn 26/2000-215, zřejmé, že ten se týká všech místností a dalších objektů užívaných jako kanceláře nebo archiv společnosti Q. C., s.r.o., sídlo Praha 1, Husova 5, neboť existovalo důvodné podezření, že materiály týkající se transakce s akciemi P. P., a.s. "se nacházejí v prostorách společnosti N. C. s.r.o., nyní Q. C., s.r.o., Praha 1, H. ul. 5." Následný příkaz k prohlídce jiných prostor ze dne 30. 1. 2001, ČVS: ÚVV-16/20-2000, označil jako prostory, v nichž bude provedena prohlídka, "sídlo společnosti Q. C., s.r.o., Praha 1, H. ul. 5, a to ve všech místnostech i v dalších objektech, užívaných touto společností jako kanceláře nebo archivy." Rovněž protokol o provedení prohlídky jiných prostor ze dne 30. 1. 2001, ČVS: ÚVV-16/20-2000, uvádí, že byla provedena prohlídka kanceláří firmy Q. C., s.r.o., Praha 1, H. ul. 5. Na základě tohoto zjištění Ústavní soud konstatuje, že prohlídka jiných prostor, která měla být provedena v prostorách společnosti Q., byla ve skutečnosti provedena v prostorách stěžovatele, tzn. zcela

V judikatuře Ústavního soudu²² jsou osoby, u nichž se prohlídka koná, v širším kontextu, konkretizovány takto :

- a) osoba, u níž se prohlídka koná v užším slova smyslu,
- b) vlastník dotčených prostor,
- c) uživatel dotčených prostor

a z rozhodování Ústavního soudu vyplývá, že všechny tyto osoby by měly být poučeny ve smyslu § 85 odst. 1, věta poslední trestního řádu.

V tomto směru je důležité ustanovení § 85 odst. 1, věta poslední trestního řádu, tedy že osoby zde uvedené musí být poučeny o právu účasti na prohlídce. V tomto směru dikce zákona i rozhodování Ústavního soudu vychází z jednoznačného názoru, že pokud takové poučení není, jde o porušení práva těchto osob. Z jazykového rozboru je jasné, že prioritně má právo účastnit se prohlídky osoba, u které se tato koná, tedy ta osoba, proti které směřuje příkaz k provedení prohlídky. Teprve poté, pokud tato osoba práva nevyužije nebo jej nemůže využít, je povinnost umožnit účast některému dospělému členu domácnosti osoby, vůči níž příkaz směřuje. Z hlediska celkové koncepce trestního řádu je nutno vyjít z názoru, že je to osoba, u které se prohlídka koná a proti které úkon směřuje, aby určila, který dospělý člen domácnosti může mít oprávnění přítomnosti při prohlídce. Teprve pokud není možné takové vyjádření, tak je na orgánu provádějícím prohlídku, kterého z dospělých členů domácnosti určí. Vždy však s přihlédnutím ke vztahu mezi touto osobou a osobou vůči níž směřuje příkaz k prohlídce.

rozdílného subjektu. Přitom bylo prokázáno, že předmětné prostory má skutečně v pronájmu stěžovatel a nikoliv společnost Q.

22 např. Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 424/2000, III. ÚS 464/2000, III. ÚS 287/96

Předchozí výslech

Předchozí výslech osoby, u níž se má prohlídka konat, nebude možno okamžitě provést nejen tehdy, jsou-li překážky výslechu na straně této osoby, např. v jejím pobytu v cizině nebo na neznámém místě, nedovoluje-li to její zdravotní stav, opilost, ale rovněž i za situace, kdy z kriminalisticko - taktického hlediska a s přihlédnutím k očekávanému důkaznímu významu výsledků domovní prohlídky je nutno postupovat urychleně. Nemožnost předchozího výslechu tedy může být způsobena již samotnou neodkladností provedení domovní prohlídky²³. A to proto, že věc, která musí být pro účely trestního řízení zajištěna, by mohla být zničena, poškozena, odcizena, apod., tedyhrozí ztráta důkazu.

Na počátku objasňování případu není k dispozici dostatek ověřených informací a podkladů, a proto je nutno postupovat nanejvýš obezřetně. Z tohoto pohledu je potřeba vždy přistupovat k hodnocení důvodů neodkladnosti v pozdějších stadiích trestního řízení, kdy je už k dispozici podstatně větší množství informací z provedených důkazů. Není zrovna vhodné posuzovat neodkladnost s delším časovým odstupem a se spisovým materiálem se značným rozsahem důkazů. Ke správnému posouzení by mohlo dojít v případě, že by bylo přihlíženo jen ke skutečnostem známým v okamžiku prvotního posuzování věci k nařízení procesního úkonu jako neodkladného, což v praxi není možné.

V případě, že skutečně věc nesnese odkladu a výslech nelze provést okamžitě, tak tyto podmínky musí být podloženy skutkovými okolnostmi a nikoli operativně taktickými úvahami policejního orgánu, neboť se jinak dotýkají hranic libovůle ve

23 Rozhodnutí uveřejněné v systému ASPI sp. zn. 5 Tz 32/2000.

stanoveném postupu. Jinak řečeno, že jen tehdy, jestliže zahájení trestního stíhání, nařízení domovní prohlídky a jejímu provedení, včetně předchozího výsledku, brání takové překážky, které by ohrozily průběh vyšetřování, a tedy i účel trestního stíhání. Tyto mantinely tedy vymezují jednoznačně povahu věci jako neodkladné²⁴. Tyto skutkové okolnosti musí být uvedeny a zdůvodněny v záznamech o takovém procesním úkonu. Pouhý odkaz na zákonné ustanovení nebo na přepis textu zákona je nedostatečný.

Předchozí výslech osoby je posuzován jako zákonná povinnost, která se má provést u osoby, u níž se prohlídka koná, a to za podmínky uvedené v ustanovení § 84 trestního řádu. Smyslem tohoto ustanovení o předchozím výsledku je především docílit dobrovolného vydání hledané věci nebo odstranění jiného důvodu, který vedl k nařízení prohlídky. Smyslem prohlídky není získat výpověď.

Pro praxi policejních orgánů z toho vyplývá, že sice mohou vzít v potaz operativně taktické úvahy, a tyto využít při argumentaci k neodkladnému úkonu, ale vždy jen za podmínky, že jejich úvahy jsou podloženy věcnými argumenty, popř. i důkazy založenými v trestním spise a získanými zákonným způsobem.

Vymezení skutku a prohlídka

Je třeba se zmínit v souvislosti s neodkladným úkonem o okamžiku, kdy mohou být splněny jeho podmínky. Ústavní soud ČR k tomu judikoval názor²⁵ v tom smyslu, že alternativní možnost zahájit přípravné řízení provedením neodkladného úkonu dopadá na objektivně a přesně definovanou situaci. V tomto směru je

24 Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 464/2000.

25 Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 118/01

důležité vymezení skutku²⁶, který je základem celého trestního řízení. Trestní řád tento pojem blíže nedefinuje a neuvádí výslovně ani to, co se rozumí pod pojmem totožnosti skutku. Neuvádí o tom výslovně nic ani trestní zákon.

Vymezení pojmu skutku je tedy ponecháno teorii práva hmotného a procesního a soudní praxi. Správné označení skutku je důležité pro jasné a přesné vymezení důvodu prohlídky.

Trestně právní předpisy nedefinují, co tvoří skutek v konkrétní projednávané věci. Obecně je možno pouze konstatovat, že skutkem se rozumí určitá událost ve vnějším světě záležející v jednání člověka, která může mít znaky trestného činu či trestných činů anebo nemusí vykazovat znaky žádného trestného činu. Podstatu skutku tedy tvoří jednání pachatele a následek tímto jednáním způsobený, který je relevantní z hlediska trestního práva. Jako skutek je taková událost vymezena v příslušném aktu orgánu činného v trestním řízení, tj. v záznamu o sdělení obvinění nebo v usnesení o zahájení trestního stíhání, a dále např. v obžalobě, v rozsudku, v usnesení o zastavení trestního stíhání.

Skutkem v trestním řízení je souhrn skutkových okolností popsanych v těchto aktech, nikoliv jejich právní posouzení, skutkem se tedy rozumí trestný čin se všemi svými znaky. V praxi je často chybný popis skutku tím, že ve výroku není uvedena subjektivní stránka.

Nemožnost provedení prohlídky

Nemožnost provést prohlídku, tedy okamžik, kdy dochází k odstranění důvodu prohlídky, nastává ve chvíli, kdy bude spolehlivě zjištěno, že osoba nebo věc se nachází na jiném místě, osoba byla zadržena, věc byla již předložena, vydána,

26) Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 143/02

odňata, resp. opatřena domovní prohlídkou v jiné trestní věci, věc byla zničena, anebo hledaná osoba zemřela.

Pokud by taková situace nastala, tak by odpadl důvod realizace příkazu k prohlídce, a orgán provádějící prohlídku učiní o těchto zjištěních záznam do spisu, který založí za příkaz k prohlídce.

Forma předchozího výsledku

Pokud jde o formu předchozího výsledku, tak v trestním řádu není stanovena, ale z jeho výkladu, náhledu Ústavního soudu a odborné literatury²⁷ je možno stanovit, že takový výsledek ve smyslu § 84 trestního řádu musí být proveden v souladu s procesním postavením osoby, u níž se prohlídka koná. S tím souvisí, že taková osoba musí být poučena i podle těch ustanovení, které se ji dotýkají v okamžiku provádění předchozího výsledku.

Z jazykového rozboru je zřejmé, že se jedná o výsledek předcházející provádění prohlídky, a o každém takovém úkonu je nutno sepsat protokol ve smyslu § 55 odst. 1 trestního řádu, a proto zachycení vyjádření osoby, u níž se prohlídka koná, je protokol. Je nutno vycházet i z toho, že předběžný výsledek osoby ve smyslu § 84 trestního řádu lze provést jen tehdy, pokud je tato osoby seznámena s příkazem k prohlídce a jejího důvodu, tak aby měla možnost se vyjádřit ke všem skutečnostem, které se vztahují k prováděné prohlídce. Pokud je splněna tato podmínka, tak taková osoba může být vyslechnuta ve smyslu § 84 trestního řádu v postavení osoby podávající vysvětlení, v postavení zadržené podezřelé osoby, v postavení obviněného, a to vždy i po stránce formální na příslušný protokol. Vždy však musí být zřejmé, že byla seznámena s příkazem k prohlídce

27 např...ŠÁMAL a kol.: Trestní řád – komentář, 5. vydání, C.H.BECK

a jeho důvody, a že se jedná o předběžný výslech před výkonem prohlídky.

Výslech osoby, u níž má být provedena prohlídka, je možno zahrnout do protokolu o této prohlídce, ale rozhodně musí být proveden před výkonem tohoto úkonu²⁸. Předběžný výslech nelze nahradit jakoukoli konverzací vedenou mimo protokol, a tudíž mimo vlastní procesní úkon²⁹.

Nikde není vymezen časový úsek, který obnášel stanovení doby, kdy má být předběžný výslech proveden. V policejní praxi přichází v úvahu provedení předběžného výslechu bezprostředně po seznámení se s příkazem k prohlídce a jeho důvody, a započítím vlastního výkonu prohlídky, anebo také v delším časovém úseku před započítím vlastního výkonu prohlídky. Samotný časový úsek je dán podmínkami uvedenými v příkazu o prohlídce, jakož i kriminalistické-taktickými aspekty výkonu prohlídky.

S tím souvisí otázka hledaných věcí, které mají být konkretizovány již v příkazu³⁰, pokud je to vůbec možné. Obecně těmito hledanými věcmi jsou věcné důkazy ve smyslu § 112 odst. 1 trestního řádu³¹, listinné důkazy ve smyslu § 112

28 Rozhodnutí zveřejněné v ASPI sp. zn. 3 To 850/2002.

29 Blížeji rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 486/98.

30 konkretizace věci vychází z konkrétní trestní věci, musí být tedy jasné ze spisového materiálu, v procesní formě, jaké věci byly při činu odcizeny, použity k útoku, popř. jaké věci mohou pomoci k prokázání motivu jednání pachatel, tedy např. u násilné trestné činnosti se konkretizuje „krátká střelná zbraň, ráže 9 mm“, ev. I určení značky a výrobního čísla, „nábojů ráže 9 mm“, „bodněřezného nástroje“, „písemnosti svědčící o vztahu pachatele k oběti“, dále u majetkové „televizor zn. SONY, v.č. Xxxxxx“, účetní doklady firmy X.Y, se sídlem v, IČO, za účetní období 2000-2008, apod.

31 např. Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 2/02 se zabývá i dalšími otázkami - při výkonu prohlídky jiných prostor, pro jejíž nařízení byly splněny zákonné podmínky, lze jako věci důležité pro trestní řízení zajistit i výpočetní techniku a záznamová média, případně jejich kopie, i když existuje možnost, že zajištěné nosiče informací obsahují vedle záznamů o skutečnostech důležitých pro trestní řízení i informace o skutečnostech, které se netýkají probíhajícího trestního řízení a ke kterým se váže státem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti. Je-li dáno důvodné podezření, že nosiče informací obsahují údaje a informace důležité pro trestní řízení, jsou-li tedy splněny podmínky pro zajištění těchto nosičů, nemůže tvrzení osoby, u níž se prohlídka provádí, či tvrzení jiné osoby při prohlídce přítomné, že nosiče informací obsahují i informace, ve vztahu k nimž je tato osoba vázána povinností mlčenlivosti, zabránit zajištění těchto nosičů. Nelze-li toto tvrzení v průběhu prohlídky ověřit a není-li možno oddělit část nosičů informací, které jsou věcmi důležitými pro trestní řízení, od těch nosičů, které obsahují informace netýkající se trestního

odst. 2 trestního řádu, věci spadající pod trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty podle § 55 trestního zákona,³² věci spadající pod ochranné opatření zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty podle § 73 trestního zákona, cenné papíry ve smyslu § 89 odst. 13 trestního zákona.

Prohlídka a jiné, v příkazu nekonkretizované, věci

S výše uvedeným souvisí otázka, jakým způsobem se má postupovat, pokud v rámci prováděné prohlídky jsou nalezeny věci, které mohou být důležité pro trestní řízení, ale v rámci jiného skutku, než pro který je vedeno trestní řízení při provádění tohoto úkonu. Jejich zajištění není tak kryto příkazem soudce pro současně probíhanou prohlídku. Jde o případy, kdy jsou nalezeny jiné věci pravděpodobně pocházející z jiné trestné činnosti.

V takovém případě je nutno zahájit úkony trestního řízení neodkladným úkonem využitím ustanovení § 78 a.n. trestního řádu, popř. pokračovat v jejich zajišťování i z jiného právního titulu, a to za splnění všech zákonných podmínek. Jen je třeba následně provést vymezení nového skutku po formální stránce vydáním nového záznamu o zahájení úkonů v trestním řízení ve smyslu § 158 odst. 3 trestního řádu. Praxe jde ovšem jinou cestou, méně formalizovanou, kdy se zajistí v rámci vydaného příkazu k prohlídce všechny věci, u nichž se má zato, že mohou pocházet z trestné činnosti, anebo mohou mít vztah k trestné činnosti, či motivu. Přitom nejsou takové věci

řízení a jsou chráněny státem uloženou povinností mlčenlivosti, je třeba při provádění prohlídky s prvky výpočetní techniky zajistit a zadokumentovat veškerou výpočetní techniku a záznamová média, u nichž lze důvodně předpokládat, že obsahují informace důležité pro trestní řízení. Je-li prohlídka jiných prostor (stejně jako domovní prohlídka) prováděna s cílem nalézt a zajistit předměty, které se mohou stát věcnými důkazy podle § 112 odst. 1 trestního řádu, a je-li tohoto cíle dosahováno postupem dle příslušných ustanovení trestního řádu, nelze považovat za nedovolené porušení povinnosti mlčenlivosti skutečnost, že nosiče informací obsahují i údaje pro probíhající trestní řízení nepodstatné a nepoužitelné, neboť tento cíl nebyl provedením prohlídky sledován; jedná se pouze o vedlejší produkt prohlídky, kterému nebylo možno zabránit, a nikoliv o záměrné získávání údajů chráněných povinností mlčenlivosti způsobem, který by byl v rozporu s předpisy upravujícími prolomení povinnosti mlčenlivosti.

konkretizovány v příkaze o prohlídce. Z praktického hlediska je taková situace pro policejní orgán méně náročná a zabraňuje případné ztrátě důkazu k jiné trestné činnosti. Z právně teoretického hlediska, i z díky rozhodnutí Ústavního soudu, by zřejmě námitka nezákonného zajištění jiné věci, než je konkretizována v příkaze, mola mít naději na úspěch.

Uvedený stav by v praxi obnášel správně dát výzvu podle § 78 trestního řádu k vydání věci, poučit takovou osobu o jejích právech, a tuto okolnost poznamenat v protokolu o prohlídce. V případě, že by osoba výzvě nevyhověla, přicházel by v úvahu postup podle § 79 trestního řádu, tj. odnětí věci, a pokud by to nebylo možné, tak vést řízení o vydání nového příkazu k prohlídce u příslušného soudu s označením konkrétní věci, jako věci důležité pro trestní řízení. Domnívám se, že by bylo na místě vést o této otázce diskuzi de lege ferenda.

Další okolnosti prohlídky

Pokud jde o nezúčastněnou osobou, nemůže jí být poškozený ve smyslu § 43 trestního řádu, zúčastněná osoba ve smyslu § 42 trestního řádu, zmocněnec poškozeného, popř. zákonný zástupce poškozeného ve smyslu § 50 trestního řádu, anebo jiný policejní orgán, který ve věci prováděl úkony v rámci postupu před zahájením trestního stíhání vůči osobě, která byla obviněna. V praxi jsou velmi často využívány jako nezúčastněné osoby pracovníci obecních úřadů nebo strážníci obecní policie.

Při výkonu prohlídky je velmi dobré využívat videozáznamu po celou dobu prohlídky. Zde platí ustanovení § 55a odst. 2 trestního řádu, že se v takovém případě musí do protokolu o prohlídce uvést čas, místo a způsob provedení, údaj o použitém prostředku, a pokud jde o přílohu, tak se uvede, kde je

32 Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

uložena³³, a samotná příloha musí být označena zřetelně spisovou značkou, označením úkonu a dnem provádění úkonu.

Protokol podepisují všechny osoby zúčastněné na prohlídce. Kopie protokolu se neprodleně po podpisu vydá osobě, u níž byla prohlídka nařízena. Po podpisu protokolu může orgán, který prováděl úkon ve smyslu § 57 odst. 2 trestního řádu, nařídít provedení opravy písařských chyb nebo zřejmých nesprávností (gramatické chyby, nesprávně napsaná nebo zkomolená slova, oprava chybných údajů), a to tak, aby původní zápis zůstal čitelný. Opravu podepíše ten, kdo ji nařídil.

Pokud osobou, u níž je prohlídka konána, je osoba s jiným mateřským jazykem, pak je povinností orgánu provádějící prohlídku zabezpečit účast tlumočníka, aby nedošlo ke krácení práv takové osoby.

Orgán, který koná úkon, odpovídá za správnost protokolace. V praxi je v současné době používán formulář protokolu o provedení prohlídky, který ne zcela odpovídá současným požadavkům, zejména v otázce vymezení práv a povinností osoby, u níž se prohlídka koná, osoby, která má právo být přítomna prohlídce (rodinný příslušník), jakož i nezúčastněné osoby. Stále přetrvává problém popisu zajištěných věcí, jejich označení a místo nalezení.

Dispozice s věcmi

Z hlediska dispozice se zajištěnými věcmi platí, že policejní orgán v okamžiku, kdy podává návrh na obžalobu státnímu zástupci, má mít již rozhodnutí o věcech. V úvahu přichází možnost, že konkrétní věc se stane přílohou trestního

33 zpravidla by měla být uložena u originálu trestního spisu

spisu jako věcný důkaz a je tedy předkládána státnímu zástupci k předložení soudu. Dále je možno navrhnout její propadnutí nebo zabrání³⁴. Pokud nepřicházejí v úvahu tyto postupy, tak je nutno trvat na tom, aby bylo o věci rozhodnuto ve smyslu § 80 a.n. trestního řádu. V policejní praxi s tímto někdy bývají problémy, zejména z hlediska umístění věcí a péče o ně. V trestní řádu není nikde stanovena lhůta k rozhodnutí o zajištěných věcech, ale Ústavní soud ČR již judikoval názor³⁵ ve vztahu k věcem důležitým pro trestní řízení ve smyslu, že „předmětný zásah³⁶ může trvat pouze do doby, než nastanou zákonem předpokládané skutečnosti pro jeho ukončení (§ 80 odst. 1 věta první tr. řádu), přičemž posouzení této otázky náleží příslušnému orgánu činnému v trestním řízení.“ K zajištění věci však musí dojít na základě zákona a ve smyslu zákona.

Při pochybnostech, které by omezovaly dispozici se zajištěnou věcí, se uloží věc do úschovy a osoba, která si na věc činí nárok, se upozorní, aby jej uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních. Pochybnosti o právu k věci vznikají zpravidla tehdy, když právo k věci uplatňuje další osoba, popřípadě více osob.

Taktická doporučení³⁷

Pro policejní orgán jsou procesní podmínky velmi důležité, ale současně jsou důležité též taktické zásady pro přípravu k prohlídce. Policejní praxe vždy ukazuje, že pokud má být úkon úspěšný, tak musí být nenadálý, tedy jeho příprava musí být utajována.

34 ustanovení § 55 a § 73 trestního zákona

35 Blížeji rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 267/03

36 do práva k věcem

Samotná příprava předpokládá získání přehledu o objektu, v kterém má být prohlídka provedena, zejména o rozsahu, rozmístění místností, únikových cest, o počtu a charakteru osob nacházejících se v objektu. I z tohoto důvodu musí být určena vždy jedna konkrétní osoba, která řídí úkon, a současně nese odpovědnost i za taktickou přípravu. V praxi to bývá téměř vždy procesualista (dříve vyšetřovatel).

Vzhledem k charakteru prováděné prohlídky je třeba též mít znalost o chování osob při styku s policejním orgánem.

Při příchodu k objektu se vedoucí prohlídky představí a prokáže se služebním průkazem a příkazem k prohlídce. Překontroluje, zda označení objektu v příkazu k prohlídce souhlasí se skutečností. Neprodleně poté on sám nebo jiná oprávněná osoba zjistí totožnost osob nacházejících se v objektu, kterou verifikuje tak, aby nemohlo dojít k záměně osob.

Dále komunikuje s osobou, vůči níž příkaz směřuje, a pokud to bezpečnostní situace nebo jiné okolnosti dovolí, doručí ji v písemné formě příkaz k prohlídce, popř. se doručí vlastníkovvi objektu. Seznámí je s tím, která osoba je nezúčastněná, a že musí být přítomna úkonu.

Objekt se zajistí tak, aby z objektu již nemohl nikdo odejít bez vědomí policejního orgánu, a provedou se opatření k zamezení manipulace s jakoukoli věcí v objektu a proti pohybu osob v objektu.

Proto se domácí osoby shromáždí do určené místnosti, kde se všechny osoby poučí, zejména se provede předchozí výsledk

osoby, vůči níž příkaz směřuje, a u které se úkon koná. Zejména se vyzve, aby vydala věci, na které zní příkaz k prohlídce. Pokud je toto splněno, tak se stanoví postup při prohlídce. Rovněž musí dojít k poučení nezúčastněné osoby na prohlídce o jejích právech.

Při provádění úkonů se dle charakteru hledané věci provádí její hledání, včetně možnosti rozebrat movitý majetek v objektu se nacházející, případně i poškodit objekt, např. rozbitím celistvosti podlahy, stavební stěny, rozebráním instalací, apod. Důležité je, aby veškerá tato činnost byla krátce a stručně vylíčena v protokolu o prohlídce, včetně dokumentace (foto, video).

Cílem je najít hledané věci ve skryších, a pokud jsou nalezeny, manipulovat s nimi jako se stopou, tedy brát je v rukavicích, zamezit kontaminaci jinými stopami, apod.

Je třeba na počátku také stanovit místo, kam se nalezené a zajištěné věci budou odkládat a který policista za ně nese odpovědnost. Všechny zajištěné věci musí být v protokolu řádně popsány, označeny a zajištěny proti případné manipulaci. Věci musí být označeny pořadovým číslem, tedy číslem, které označuje, v jakém pořadí byly věci nalezeny. U věcí je nutno též poznamenat její stav, funkčnost, poškození, ale též výrobní číslo, číslo bankovky, apod.

Důležité je také určení policisty, který bude sledovat jednání všech osob v objektu, popř. i policistu na střežení podezřelé osoby, která je omezena na osobní svobodě.

Do protokolu je třeba též poznamenat, v jakém stavu byl objekt upuštěn, ev. zda byl objekt uveden ve všech svých

částech do původního stavu, či ponechán se změnami. V takových případech musí být změny zadokumentovány.

S ohledem na okolnosti úkonu dávám k diskuzi, zda by stávající používaný protokol o prohlídce neměl být změněn tak, aby odrážel shora uvedené požadavky.

Při existenci povinnosti orgánů činných v trestním řízení postupovat tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v rozsahu nezbytném pro jejich rozhodnutí a pro naplnění účelu trestního řízení, nemůže orgánu činnému v trestním řízení v plnění jeho povinnosti provést nařízenou prohlídku a zajistit věci, které se v příslušných prostorách nacházejí, bránit skutečnost, že ve vztahu k některé z nich může existovat zákonná povinnost mlčenlivosti. Orgán činný v trestním řízení, který prohlídku vykonává, nemůže být vázán pouhým prohlášením osoby, u níž se prohlídka vykonává, že někde je záznam, ke kterému se váže povinnost mlčenlivosti, aniž by takový údaj ověřil. Takový údaj může orgán činný v trestním řízení prověřit jen tím, že to sám zjistí, přičemž tento postup mu ukládá ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu.

Je samozřejmé, že je třeba postupovat v souladu se zásadou přiměřenosti a zdrženlivosti (§ 2 odst. 1 a § 52 trestního řádu), kteréžto zásady spočívají v tom, že orgány činné v trestním řízení budou v míře co nejmenší zasahovat do základních práv a právem chráněných zájmů těch osob, vůči kterým není vedeno trestní řízení³⁸.

38 Rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 2/02

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie
Jihomoravského kraje
Služba kriminální policie a
vyšetřování

611 32 B R N O

Čj: KRPB- /TČ-2008-03

PROTOKOL

o provedení prohlídky domovní - osobní - jiných prostor a pozemků

Dne v
..... hod. byla započata

● **ve smyslu § 83
trestního řádu domovní prohlídka** na základě příkazu
Okresního (Městského) soudu v
ze dne vydaného pod sp. zn.
.....

● **ve smyslu §
83a** **trestního řádu prohlídka jiných prostor a pozemků** na
základě příkazu policejního orgánu ve smyslu § 83a odst.
1 **trestního řádu** ze dne s
předchozím souhlasem státního zástupce
..... z Krajského státního
zastupitelství v Brně ze dne

● **ve smyslu § 83b** **trestního řádu osobní prohlídka** na
základě příkazu policejního orgánu ve smyslu § 83b
odst. 1 **trestního řádu** ze dne
..... s předchozím souhlasem
státního zástupce z

Krajského státního zastupitelství v Brně ze dne
.....

³⁹
u

titul jméno příjmení

datum narození

rodné číslo

trvalý pobyt :

ulice, číslo

PSČ, místo

v trestní věci

.....
.....
.

.....
.....
.

.....
.....
.

v níž je vedeno trestní řízení - trestní stíhání pro trestný
čin dle

ustanovení § trestního

39 Osobou u níž se prohlídka koná se rozumí osoba vůči níž je vedeno trestní řízení, tj. podezřelý nebo obviněný, a dále vlastník dotčeného objektu, uživatel dotčeného objektu.

zákona.

Příkaz k prohlídce byl osobě, u níž se prohlídka koná ve
smyslu § 83 - 83a - 83b trestního řádu doručen dne
.....vhod.

- Osoba u níž se prohlídka koná nečiní žádný odpor ani
nevytvořila žádnou překážku.
- Osoba u níž se prohlídka koná tak, že činí odpor
(vytvořila překážku) ve formě

.....
.....

.....
.....

a proto vůči ní byla použita výzva ve smyslu § 85a odst.
2 trestního řádu slovy :

.....
.....

.....
.....

a poté bylo - nebylo použito donucovacích prostředků

.....
.....

ve smyslu ustanovení § 85 odst. 2 trestního řádu byl(-a) odpor (překážka) překonán(-a).

Osoba u níž se prohlídka koná byla poučena ve smyslu § 85 odst. 1 trestního řádu o právu účasti na prohlídce, též o právu účasti člena jeho domácnosti. Osoba u níž se prohlídka koná prohlašuje :

a) využívám svého práva účasti na prohlídce,

b) nevyžívám práva účasti na prohlídce, ale žádám, aby byla umožněna účast na prohlídce člena mé domácnosti, tj.

.....

Předchozí výslech podle § 84 trestního řádu byl u osoby u níž se prohlídka koná proveden před započítáním úkonu.

Před započítáním předchozího výslechu osoby u níž se domovní prohlídka koná byla poučena⁴⁰ :

1. o právu právu podat návrhy stran ve smyslu § 55 odst. 1, písm. e trestního řádu do tohoto protokolu, vyjádřit se k poučení,
2. o právu podat námitky ve smyslu § 55 odst. 1, písm. f trestního řádu proti průběhu úkonu a proti obsahu protokolu,
3. o právu na vydání písemného potvrzení o výsledku úkonu, na vydání potvrzení o převzetí vydaných nebo odňatých věcí, anebo opisu protokolu, a to ihned, a není-li to možné, nejdéle do 24 hodin poté, ve smyslu § 85 odst. 4 trestního řádu

⁴⁰ Řídí se procesním postavením osoby v trestním řízení; nevhodné škrtnout.

4. o právu na právního zástupce ve smyslu čl. 37 odst. 2 Listiny
5. o právu účasti obhájce na takovém úkonu ve smyslu § 33 odst. 1 trestní řádu
6. o právu obviněného (podezřelého) nevypovídat ve smyslu § 33 odst. 1 trestního řádu (§ 76 odst. 5 trestního řádu)
7. o právu svědka odepřít výpověď ve smyslu § 100 odst. 1 odst. 2 trestního řádu
8. o právu osoby podávající vysvětlení dle § 158 odst. 7 trestního řádu o odepření podání vysvětlení ve smyslu ustanovení § 100 odst. 2 tr. řádu
9. o povinnosti vydat věc důležitou pro trestní řízení ve smyslu § 78 a.n. trestního řádu

Osoba u níž se koná prohlídka byla vyslechnuta před započítím úkonu ve formě protokolu o :

- a) výsledku podezřelého (ve smyslu § 76 odst. 3 trestního řádu) v němž se vyjádřil takto :

- b) výsledku obviněného (ve smyslu § 91 a.n. trestního řádu) v němž se vyjádřil takto:

- c) výsledku svědka (ve smyslu § 97 a.n. trestního řádu) v němž se vyjádřil takto :

- d) podání vysvětlení (ve smyslu § 158 odst. 5 trestního

řádu) v němž bylo zaznamenáno toto :

Nebylo dosud zaznamenáno její vyjádření, a tak byl proveden výslech do protokolu o prohlídce, po poučení dle procesního postavení osoby, uvádí :

Předchozí výslech ve smyslu § 84 trestního řádu nebyl proveden z důvodu (§ 85 odst. 3 trestního řádu):

Prohlídka byla provedena v

.....
.....

.....
.....

.....
.....

(přesný popis místa)

Prohlídku provedli⁴¹ :

.....
.....

41 Osoby uvedené v příkaze o domovní prohlídce s uvedením hodnosti, titulu, jména a příjmení, funkce.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

Po poučení podle § 85 odst. 1, alt. druhá trestního řádu se prohlídky účastnil dospělý člen domácnosti osoby u níž se domovní prohlídka koná :

*jméno, příjmení, data narození, vztah k osobě u níž se
prohlídka koná*

Poučení

Osoba zúčastněná na prohlídce má právo:

- vyjádřit se ve smyslu § 55 odst. 1, písm. e trestního řádu k poučení,
- podat námitky ve smyslu § 55 odst. 1, písm. f trestního řádu proti průběhu úkonu a proti obsahu protokolu,
- na vydání písemného potvrzení o výsledku úkonu, na potvrzení o převzetí vydaných nebo odňatých věcí, anebo opisu protokolu, a to ihned, a není-li to možné, nejdéle do 24 hodin poté, ve smyslu § 85 odst. 4 tr. řádu,

- na právního zástupce ve smyslu čl. 37 odst. 2 Listiny
- odepřít výpověď ve smyslu § 100 odst. 1 odst. 2 trestního řádu, pokud je v postavení svědka ve smyslu § 97 a.n. trestního řádu,
- osoby podávající vysvětlení dle § 158 odst. 7 trestního řádu na odepření podání vysvětlení ve smyslu ustanovení § 100 odst. 2 trestního řádu,
- o povinnosti vydat věc důležitou pro trestní řízení ve smyslu § 78 a.n. trestního řádu
- o trestní odpovědnosti za odstranění, uschování, prodání věci, jejíž nalezení je prohlídkou sledováno, a to pro trestný čin nadržování podle § 166 odst. 1 trestního zákona, anebo jako jednání, kterým se ruší řízení, a lze tak uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000,- Kč (padesáttisíc korun českých)

Podle § 85 odst. 2 trestního řádu byla prohlídce přítomna **nezúčastněná osoba** :

titul, jméno, příjmení, zaměstnání

Poučení

Nezúčastněná osoba má právo

1. aby orgán vykonávajícího prohlídku ve smyslu § 85 odst. 2 trestního řádu prokázal své oprávnění k prohlídce písemným příkazem soudu,
2. aby při výkonu prohlídky ve smyslu § 85 odst. 2 trestního řádu se ověřovala a potvrzovala okolnosti důležité pro spravedlivý proces ve směru :

a)

zda orgán

Při prohlídce byla vydána - odňata následující věc⁴³ :

Poř. č.	Popis věci ⁴⁴ (název, značka, výr.číslo, množství, tvar, barva, kvalita, poškození, funkčnost, označení věci při zajištění)				Místo nálezu (přesný popis místa nálezu)
	Popis věci				
	Značka		Model		
	Výrobní číslo				
	Způsob zajištění				
	Označení věci		Foto č.		
	Popis věci				
	Značka		Model		
	Výrobní číslo				
	Způsob zajištění				
	Označení věci		Foto č.		

Námítky proti průběhu úkonu :

⁴³ popisuje se každá věc, tak aby nebyla zaměnitelná, u písemností se stručně popíše o jakou písemnost a v jakém rozsahu se jedná

⁴⁴ viz § 79 odst. 5 trestního řádu – protokol musí obsahovat dostatečně přesný popis věci, který by umožnil určit její totožnost

Úkon byl dokumentován : videozáznam
ano - ne

náčrtek nebo plánek ano - ne

Prohlídka skončena v hod. Při prohlídce došlo - nedošlo ke škodám na zdraví či majetku. Protokol o prohlídce byl přečten všemi přítomnými, není požadováno změn ani doplnění, a je podepsán jako správný.

Prohlídku provedli	Prohlídce přítomni	Osoba u níž se
:	:	prohlídka konala.
		Potvrzuji současně,
		že jsem převzal
		potvrzení o
		odebrání věci -
		opis tohoto
		protokolu

Nezúčastněná

osoba :

Krejčí, Z.

Prohlídka dle trestního řádu ve světle rozhodování Ústavního soudu

SOUHRN

Autor článku ve svém článku posuzuje rozhodnutí Ústavního soudu České republiky při výkladu právních norem vztahujících se k prohlídkám v trestním řízení. Upozorňuje na to, že právní názory vymezující aplikaci v policejní praxi se neustále vyvíjejí, zejména v rozhodovací praxi soudů. To, co bylo kdysi průchodné, tak v současné době již nepostačuje. Proto cílem tohoto článku je upozornit policejní praxi na tyto aspekty, zejména na požadavky vypracovávání podnětů k prohlídce, jejich posuzování z pozice státního zastupitelství, jakož i úkoly soudů při vydávání příkazů. Obdobné požadavky jsou kladeny i na policejní orgán, jenž vydává příkaz k prohlídce nebytových prostor a jiných pozemků. Dalším aspektem je taktika vlastního postupu při prohlídce, a to v návaznosti na právní požadavky. V neposlední řadě článek vyjadřuje požadavek na přesnější popis průběhu prohlídky, včetně vyšších požadavků na popis zajištěných věcí. Z tohoto důvodu dává k diskuzi návrh upraveného formuláře protokolu o prohlídce, ač si je vědom, že pro praxi je tento poměrně rozsáhlý.

Krejčí, Z.

Perquisition according to the code of criminal procedure in the light of decisions of the Constitutional Court

SUMMARY

In his article, its author assesses decisions of the Constitutional Court of the Czech Republic related to perquisition in penal action. He points out that legal opinions delimitating its application in police practice continue to develop, especially in the decision practice of courts of justice. That, which could pass in the past, currently no longer suffices. For this reason, the aim of this article is to draw attention of police practice to these aspects, mainly to the requirements on the preparation of stimuli for perquisition, their assessment from the position of the public prosecutor's office, as well as the function of courts of justice in issuing orders. Similar requirements are also placed before the police body, which issues the order for perquisition of non-residential premises and other plots. Another aspect is the actual tactics of procedure during house search, in concurrence with legal demands. Last but not least, the article expressed the demand on the more precise description of the course of house search, including higher demands on description of the secured objects. For this reason, the author presents a draft of an adjusted form of the protocol on house search for discussion, while he is aware of the protocol being rather extensive for practice.

Krejčí, Z.

**Die Durchsuchung entsprechend der Strafprozessordnung im
Lichte des Entscheidungsprozesses im Verfassungsgericht**

ZUSAMMENFASSUNG

Der Autor des Artikels erörtert die Rechtsnormen in Bezug auf die Hausdurchsuchung im Strafverfahren und beurteilt dabei den Entscheidungsprozess im Verfassungsgericht der

Tschechischen Republik. Er macht darauf aufmerksam, dass die Rechtsmeinungen, die die Anwendung von Hausdurchsuchungen in der polizeilichen Praxis definieren, sich, insbesondere in der Entscheidungspraxis der Gerichte, ständig entwickeln. Was einst gängig war, reicht gegenwärtig nicht mehr aus. Der Artikel hat deshalb zum Ziel, die polizeiliche Praxis auf diese Aspekte aufmerksam zu machen, insbesondere auf die Forderungen die Beweggründe für eine Durchsuchung aufzustellen, sie aus der Sicht der Staatsanwaltschaft zu beurteilen, sowie die Aufgabe der Gerichte beim Treffen von Anordnungen hervorzuheben. Ähnliche Anforderungen werden auch auf die Polizeibehörden gestellt, die die Anordnungen zur Durchsuchung von gewerblichen Räumen und anderen Liegenschaften treffen. Einen anderen Aspekt stellt die Taktik des jeweiligen Herangehens bei der Durchsuchung entsprechend der Rechtsanforderungen dar. Nicht zuletzt hebt der Artikel die Forderung nach einer genaueren Beschreibung des Ablaufs der Durchsuchung sowie der sichergestellten Gegenstände hervor. Aus dem Grund legt er einen Vorschlag des geänderten Formulars für das Protokoll der Durchsuchung zur Diskussion vor, obwohl ihm klar ist, dass das vorgeschlagene Formular für die Praxis relativ umfassend sei.